

Nr 94.

Av herr Persson, Ragnar, m. fl., om anslag till anskaffande av ett beredskapslager av kläder och andra textilier för civilförsvaret.

I årets statsverksproposition redovisas å elfte huvudtiteln under rubriken "Civilförsvaret" civilförsvarsstyrelsens anslagsäskanden för engångsanskaffning av socialtjänstmateriel till 910 000 kronor för budgetåret 1952/53. Totala medelsbehovet för dylik materiel utgör mer än 4 miljoner kronor, varav huvuddelen belöper å filter, vilka enligt civilförsvarsstyrelsens beräkningar böra anskaffas under en åttaårsperiod, medan övrig materiel bör anskaffas under en treårsperiod. I denna övriga materiel ingå förläggningsutrustningar för internat. Enligt den nuvarande utrymningsplanläggningen föreligger ett behov av ca 275 000 internatplatser eller, om endast de 30 största tätorterna medräknas, ca 190 000 platser. Huvudparten av förläggningsutrustningen för dessa internat beräknas bli anskaffad i ett mera skärpt läge bl. a. med anlitannde av förfogandelagen. Som en första beredskap finner civilförsvarsstyrelsen det önskvärt, att utrustning finnes för 1 000 internat, motsvarande ca 40 000 internatplatser. Detta innebär en utökning med 500 internatutrustningar, för vilka kostnaderna beräknas till 500 000 kronor.

Inrikesministern lämnar civilförsvarsstyrelsens framställning om medel till inköp av socialtjänstmateriel utan bifall.

Det är uppenbart, att behovet av kläder, sängutrustningar och andra textilier kommer att bli mycket stort i händelse av en omfattande utrymning. Att enbart räkna med dels att de evakuerade själva skola medföra erforderliga kläder, dels att civilförsvaret genom inköp och med anlitannde av sin förfoganderätt skall kunna fylla uppkommande behov ur tillgängliga lager synes vanskligt. I en utdragen krigssituation kan förfoganderätten komma att få en rent fiktiv verkan. Erfarenheterna från i senaste världskrig deltagande länder visa också, att klädslitaget i krig är mycket stort samt att omställningen till annan miljö och livsföring medför ett ökat behov av både gångkläder, sängutrustningar och andra textilier.

Man nödgas konstatera, att beredskapen på detta område är mycket svag, för att icke säga obefintlig. Det framstår därför såsom angeläget att söka tillskapa ett beredskapslager av olika textilier. — Den frivilliga sömnadsverksamheten är en värdefull faktor, som bör utnyttjas. Erfarenheterna från beredskapsåren visa på de svenska kvinnornas beredvillighet att offra mycken tid på dylikt arbete. Även i dagens

läge kan man räkna med att kvinnorna utan pekuniär ersättning skola åtaga sig att utföra det manuella arbetet vid tillskapandet av det beredskapslager, varom här är fråga. Sålunda ha för någon tid sedan Föreningen Rädda barnen, Riksförbundet Sveriges lottakårer och överstyrelsen för Svenska röda korset gemensamt hemställt hos inrikesministern om statsanslag för inköp av materiel till barnkläder, avsedda att lagras för eventuellt behov i händelse av krig, och därvid förklarat sig beredda att genom sina medlemmar kostnadsfritt utföra sömnadsarbetet.

Sedan våren 1951 är till civilförsvarsstyrelsen knutet ett kvinnoutskott, vari ingå representanter för de stora fackliga, politiska och ideella kvinnoorganisationerna och vars uppgift är att utgöra ett kontaktorgan mellan organisationerna och civilförsvarsstyrelsen. Kvinnoutskottet har tagit initiativ till bildandet av länskommittéer med liknande sammansättning som utskottets. Då utrymnings- och socialtjänsten är den tjänstegren inom civilförsvaret som procentuellt främst bygger på kvinnornas medverkan, kommer helt naturligt såväl civilförsvarsstyrelsens kvinnoutskotts som förenämnda länskommittéers verksamhet att i hög grad inriktas på de problem, som äro förknippade med denna tjänstegren.

Partiledarnas appell till kvinnorna i början av förra året om ökad uppslutning kring försvarsfrågorna har också medfört en önskan från kvinnorna att göra en aktiv insats på de områden, där deras sakkunskap och speciella fallenhet kunna vara till största möjliga gagn. Man må då icke förvånas över om landets kvinnor med oro fråga sig, hur det i händelse av anbefalld utrymning sörjes för omhändertagandet och vården av deras barn. Det är därför angeläget, att medel ställas till förfogande för tryggande av en någorlunda god beredskap vad beträffar de evakuerades förseende med kläder och andra textilier. Medlen skulle användas för inköp av material, som sedan skulle bearbetas genom frivillig sömnadsverksamhet. Man får i detta sammanhang icke bortse från angelägenheten av att vidmakthålla kvinnornas intresse för skilda faser av totalförsvaret samt att låta dem känna, att de göra praktiska insatser däri.

Slutligen må framhållas, att civilförsvarsstyrelsen är villig svara för lagerhållningen av de färdiga textilierna.

Under åberopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag å 400 000 kronor att ställas till civilförsvarsstyrelsens förfogande för att i samråd med styrelsens kvinnoutskott användas till skapandet av ett beredskapslager av kläder och andra textilier.

Stockholm den 21 januari 1952.

Ragnar Persson. Anna Sjöström-Bengtsson. Annie Wallentheim.